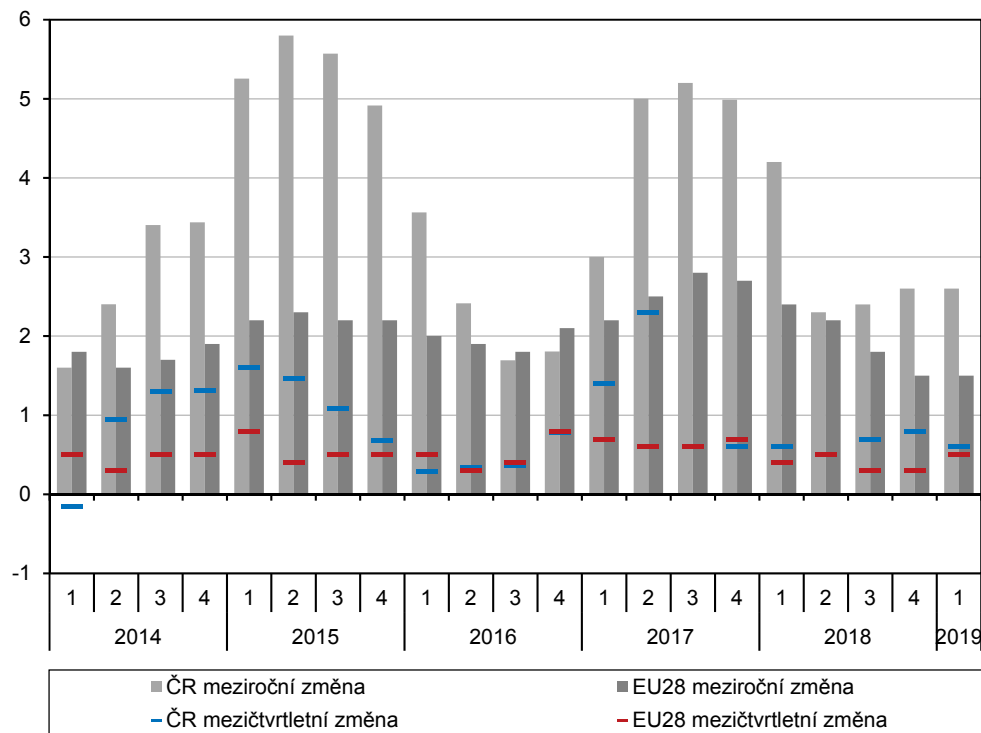

2. Souhrnná výkonnost

Hrubý domácí produkt si udržel meziroční dynamiku z konce loňského roku.

V 1. čtvrtletí 2019 se hrubý domácí produkt (HDP) meziročně zvýšil o 2,6 %¹, stejně jako v předchozím čtvrtletí. Vstup do roku 2019 tak nepřinesl výraznější zpomalení růstu HDP. I tentokrát byla hlavním tahounem meziroční dynamiky spotřeba domácností a vládních institucí (příspěvek 1,8 p. b.²). Oslabil příspěvek investiční aktivity (0,2 p. b.). Zahraniční poptávka k růstu i nadále mírně přispívala (0,6 p. b.). Mezičtvrtletní přírůstek HDP v 1. čtvrtletí dosáhl 0,6 %. To znamenalo mírné zpomalení oproti tempu ze závěru minulého roku. Uvedené tempo však ukazuje, že se česká ekonomika drží na růstové trajektorii navzdory vnějším rizikům souvisejícím například s očekávaným odchodem Velké Británie z EU nebo možným zavedením nových omezení mezinárodního obchodu. Pokles důvěry v ekonomiku zachycený v konjunkturálních průzkumech se zatím do reálné ekonomiky nepromítl. Hrubá přidaná hodnota (HPH) v 1. kvartálu meziročně vzrostla o 2,6 %. Mezičtvrtletní přírůstek činil 0,6 %. Největší vliv na meziroční dynamiku si opět vydobyla odvětví služeb. Zpracovatelský průmysl si udržel stejnou výši příspěvku jako v předchozím čtvrtletí.

Graf č. 1 HDP (objemové indexy, očištěno o sezónní a kalendářní vlivy, v %)

Zdroj: ČSÚ, Eurostat

Dynamika meziročního růstu HDP v Evropské unii se nezměnila oproti konci roku 2018.

Meziroční tempo růstu HDP v EU28 činilo 1,5 %, stejně jako v předchozím kvartálu. Růst podpořily zejména investiční výdaje doprovázené mírným zvýšením spotřeby. Dostupné údaje³ ukazují, že nejsilnějšího meziročního přírůstku HDP dosáhly Maďarsko (5,2 %), Rumunsko (5,1 %) a Polsko (4,7 %). Jedinou zemí, kde došlo v 1. čtvrtletí k meziročnímu poklesu HDP, byla Itálie (-0,1 %). V Německu se růst držel pod 1 % (0,7 %) a shodně o 1,2 % se zvýšil HDP ve Finsku, Francii a Belgii. Mezičtvrtletně vzrostla ekonomika EU o 0,5 %, takže po slabším 2. pololetí loňského roku růst opět zrychlil. Z jednotlivých zemí EU nejvíce mezičtvrtletně narostly

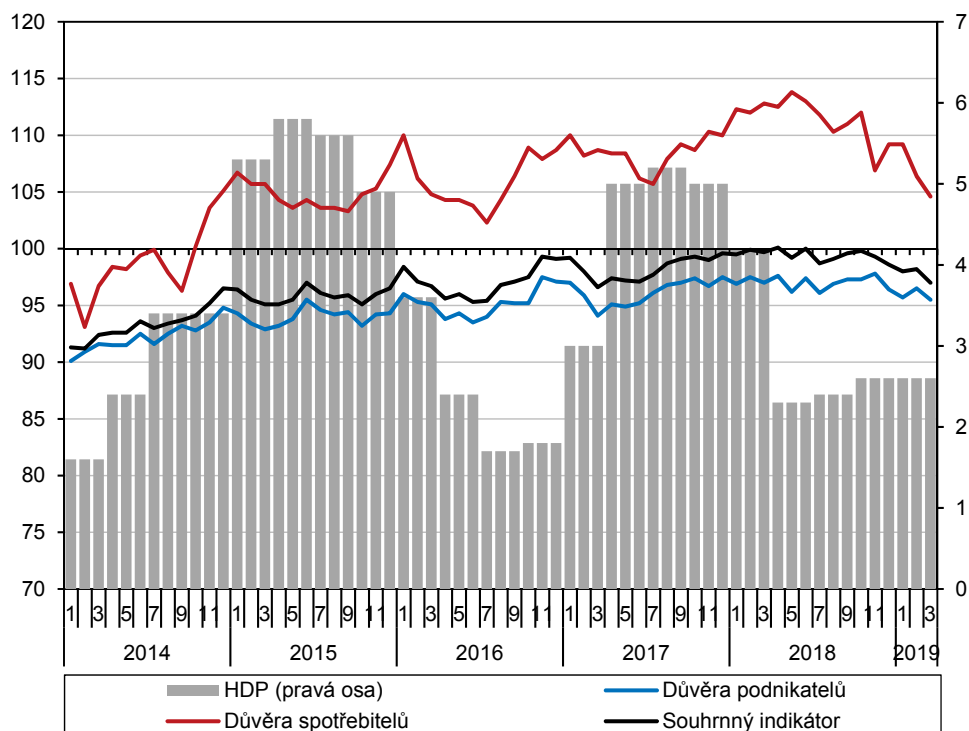
¹ Vývoj HDP, hrubé přidané hodnoty a jejich složek je vyjádřen prostřednictvím objemových indexů (tj. očištěn o vliv cen) a po očištění o sezónní a kalendářní vlivy. Údaje jsou platné k 31. 5. 2019.

² Příspěvky ke změně HDP po vyloučení dovozu pro konečné užití.

³ Nedostupná data za Bulharsko, Irsko, Kypr, Lucembursko a Maltu. Data za Slovensko nejsou očištěna o kalendářní vlivy.

ekonomiky Chorvatska (1,8 %), Maďarska a Polska (shodně 1,5 %). Mezikvartální pokles se objevil v Lotyšsku (-0,1 %). Německo, které je klíčovým ekonomickým partnerem pro většinu Unie, dosáhlo mezičtvrtletního nárůstu o 0,4 %.

Graf č. 2 HDP (objemové indexy, očištěno o sezónní a kalendářní vlivy, meziročně v %, pravá osa a indikátory důvěry (2005 = 100, levá osa)

Zdroj: ČSÚ

Domácí spotřeba byla hlavním tahounem růstu. Mezičtvrtletní dynamika byla dokonce nejsilnější od roku 2008.

Meziroční zvýšení výdajů na konečnou spotřebu v 1. čtvrtletí 2019 dosáhlo 2,9 %. U domácností přírůstek činil 2,7 %, v porovnání se 4. čtvrtletím tak meziroční tempo mírně zrychlilo. Zvýšil se tedy i příspěvek spotřeby domácností k růstu HDP na 1,1 p. b. Spotřeba vládních institucí se meziročně zvýšila o 3,4 %. Do nárůstu se mimo jiné promítal pokračující nárůst mzdových nákladů, a to přímo vyplacených v sektoru vládních institucí, ale také nepřímo prostřednictvím spotřebovaných služeb a výrobků. Příspěvek k růstu HDP ze strany vládní spotřeby činil 0,6 p. b. Mezičtvrtletní růst spotřeby dosáhl 1,6 %, nejvíce od 2. čtvrtletí 2008. Stejně výše dosahoval mezičtvrtletní přírůstek spotřeby domácností i vládních institucí. Pokles důvěry spotřebitelů ani tempa růstu mezd tak zatím neměl větší vliv na vývoj výdajů domácností.

Domácnosti mohly i nadále prosperovat ze silně rostoucího objemu mezd a platů.

Objem vyplacených mezd a platů se v 1. čtvrtletí meziročně zvýšil o 8,1 %. Meziroční dynamika tak v porovnání se závěrem loňského roku vzrostla (jak je v 1. kvartálu obvyklé). Zaměstnanost meziročně vzrostla o 1,4 %⁴, růst mzdových prostředků se tak promítl zejména do zvyšování průměrné mzdy. V 1. čtvrtletí také posílil cenový růst, což se odrazilo na reálném tempu růstu objemu mezd a platů (5,2 %⁵). Nejvýrazněji se navyšoval objem vyplacených prostředků v odvětví činností v oblasti nemovitostí (11,4 %), ale celkovou dynamiku nejvíce ovlivnil 10,0% nárůst v odvětvích s dominancí veřejného sektoru⁶, která zaměstnávají podstatnou část pracovníků ve službách. Poměrně výrazná dynamika přetrvala i v seskupení obchod, doprava,

⁴ Zaměstnanost v pojetí národních účtů, údaj je sezónně očištěn.

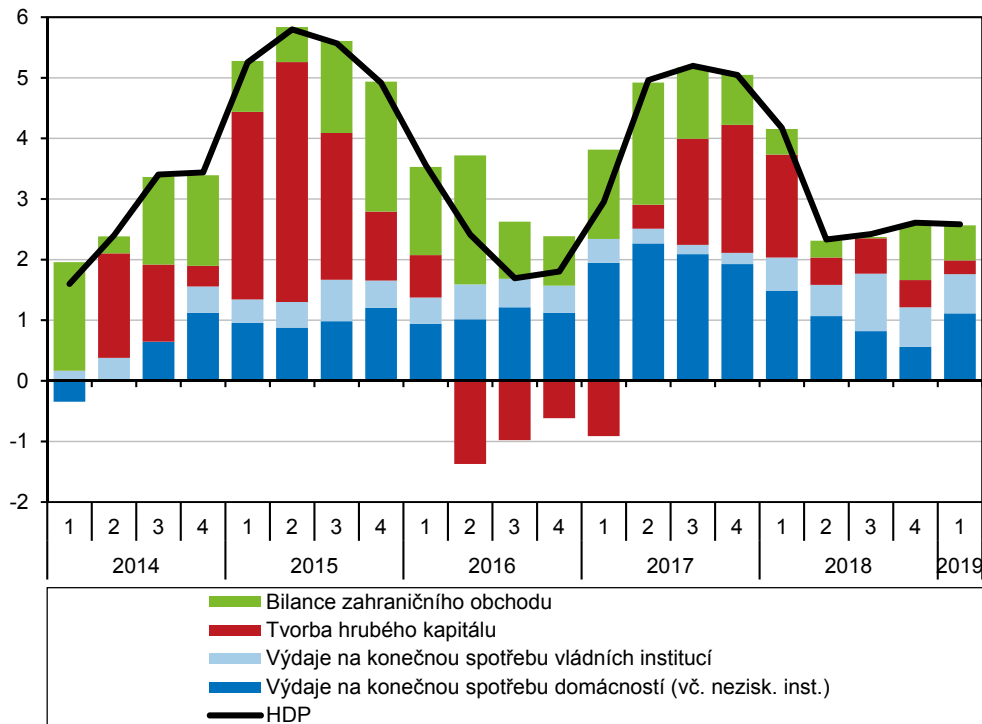
⁵ Do reálného vyjádření převedeno s využitím deflátoru výdajů na konečnou spotřebu domácností.

⁶ Veřejná správa a obrana, vzdělávání, zdravotní a sociální péče.

ubytování a pohostinství (8,4 %) a informačních a komunikačních činnostech (8,1 %). Období mimořádně vysokého růstu mezd ve zpracovatelském průmyslu, trvající od 2. čtvrtletí 2017, patrně skončilo, i když se meziroční dynamika dostala na solidních 6,4 %. Mírněji než v loňském roce se zvýšil objem mezd také ve stavebnictví (6,4 %).

Graf č. 3 Příspěvky výdajových složek k reálné změně HDP* (objemové indexy, meziroční růst, příspěvky v p. b., HDP v %)

Zdroj: ČSÚ

*po vyloučení dovozu pro konečné užití

Investiční aktivita v 1. čtvrtletí meziročně oslabila.

Výdaje na tvorbu hrubého kapitálu v 1. čtvrtletí 2019 meziročně vzrostly o 2,2 %. Výrazně kleslo tempo růstu výdajů na tvorbu fixního kapitálu, které v loňském 2. pololetí překračovalo 10 %, tentokrát se ale dostalo na 3,4 %. Výsledný příspěvek investiční aktivity (tvorby hrubého fixního kapitálu) k růstu HDP činil 0,6 p. b., opět jej však tlumil meziroční pokles tvorby zásob. V porovnání s předchozím čtvrtletím investiční aktivita poklesla. Výdaje na hrubý kapitál se snížily o 0,4 %, z toho tvorba hrubého fixního kapitálu dokonce o 2,0 %. Z věcného členění tvorby hrubého fixního kapitálu⁷ lze vidět výrazné zpomalení růstu ve všech kategoriích výdajů. Nejsilnější meziroční tempo si udržely investiční výdaje na obydlí (7,3 %, nárůst v loňském roce byl 12,8 %). Výrazně zpomalil růst investic do ostatních budov a staveb (3,6 %, loni 14,4 %). Jen o 0,8 % vzrostly investice do dopravních prostředků a zařízení. Položka ICT, ostatní stroje a zařízení dosáhla meziročního nárůstu o 4,1 % (loni 10,1 %).

Přebytek bilance zahraničního obchodu se díky službám meziročně zvýšil.

Bilance zahraničního obchodu se zbožím a službami v 1. čtvrtletí 2019 dosáhla přebytku 90,1 mld. korun⁸. To je o 2,4 mld. více než ve stejném období minulého roku. Zastavila se tak loňská série meziročních poklesů přebytku. Za meziročním přírůstkem stál výhradně obchod se službami. Přebytek zde dosáhl 38,6 mld. korun a zvýšil se o 5,4 mld. V případě zboží se kladné saldo meziročně snížilo o 2,9 mld. korun na 51,6 mld. Příspěvek salda zahraničního obchodu k růstu HDP opět mírně tlumil fakt, že část růstu spotřební i investiční poptávky saturoval dovoz. Dynamika

⁷ Data o věcném členění tvorby hrubého fixního kapitálu nejsou sezónně očištěna.

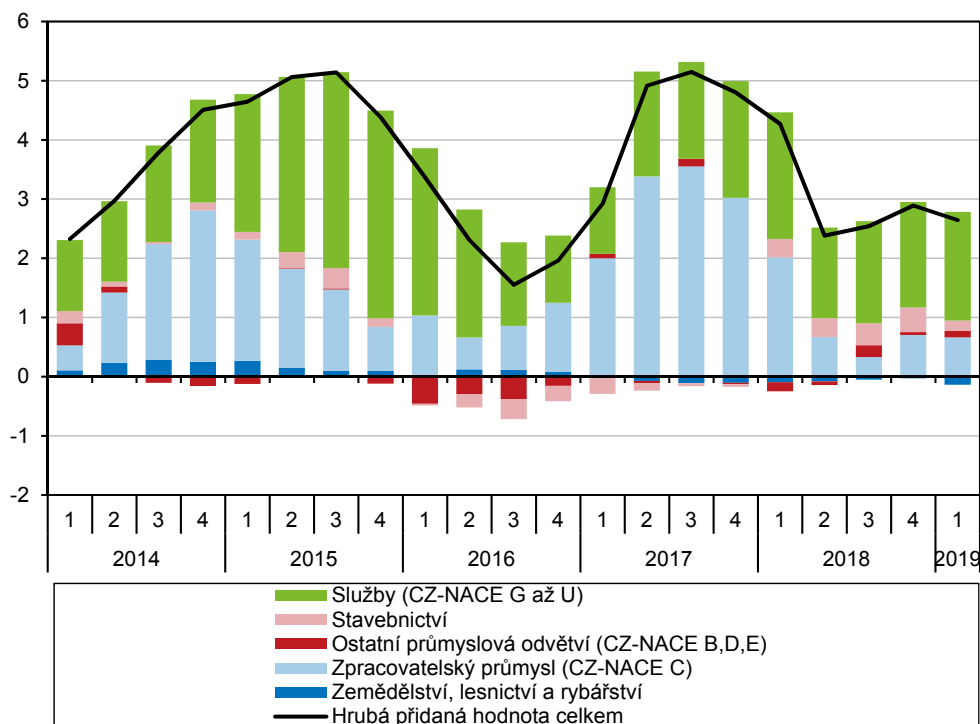
⁸ Podle metodiky čtvrtletních národních účtů (vývoz a dovoz v ocenění FOB/FOB).

vývozu i dovozu se v 1. čtvrtletí zmírnila ve srovnání se silným 2. pololetím loňského roku. Reálně se vývoz zvýšil o 2,0 % a dovoz o 2,1 %.

Služby si udržely pozici tahouna růstu hrubé přidané hodnoty.

Meziroční růst hrubé přidané hodnoty více podporovala odvětví služeb než průmysl. Služby, které stimulovala přetrvávající silná domácí poptávka, přispěly 1,8 p. b. Z nich největší příspěvek mělo seskupení obchod, doprava, ubytování a pohostinství (0,5 p. b.), ve kterém HPH meziročně vzrostla o 2,8 %. Jedním ze dvou odvětví služeb, kde posílil růst HPH, bylo odvětví s dominancí veřejného sektoru. Zrychlení na 2,4 % zvýšilo i příspěvek k růstu HPH na 0,4 p. b. Zpomalil růst HPH v informačních a komunikačních činnostech. Stále poměrně solidní přírůstek 4,8 % však stačil na příspěvek k růstu ve výši 0,3 p. b. Shodně 0,2 p. b. přispěly peněžnictví a pojišťovnictví, činnosti v oblasti nemovitostí a také profesní, vědecké, technické a administrativní činnosti. Posledně jmenované odvětví také posílilo svůj meziroční růst HPH na 3,0 %. Průmyslová odvětví přispívala k růstu HPH slaběji. Hrubá přidaná hodnota ve zpracovatelském průmyslu, který zčásti závisí na zahraniční poptávce, vzrostla o 2,5 % a jeho příspěvek k celkovému růstu HPH činil 0,7 p. b. Ostatní průmyslová odvětví přidala 0,1 p. b. Dynamika HPH v porovnání s předchozím rokem oslabilo ve stavebnictví. Meziroční přírůstek v 1. čtvrtletí dosáhl 3,1 % (loni 6,7 %) a příspěvek k celkovému růstu byl 0,2 p. b.

Graf č. 4 Příspěvky odvětví k reálné změně HPH (objemové indexy, meziroční příspěvky v p. b., HPH v %)

Zdroj: ČSÚ

